

Izveštaj o učešću crnogorske delegacije na Sastanku ministara Zapadnog Balkana

Potpredsjednik Vlade Crne Gore za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja Nik Đeljošaj, ministarka za evropske poslove Maida Gorčević i ministar finansija Novica Vuković, na poziv ministra finansija Sjeverne Makedonije Fatmira Besimija, učestvovali su na ministarskoj konferenciji „Plan rasta za Zapadni Balkan sa posebnim akcentom na jačanje socio-ekonomske konvergencije između EU – Zapadnog Balkana za ubrzane integracije u EU“, koja je održana 17. novembra 2023. godine, u Skoplju.

Ministar finansija Sjeverne Makedonije Fatmir Besimi, otvarajući konferenciju, kazao je da je prezentacija Plana rasta i mogućnosti koje pruža državama u regionu više nego dobrodošla kao osnova za zajedničku diskusiju o budućim izazovima i kao dobra prilika za trajan i održiv rast. Ocijenio je da su digitalna i zelena tranzicija, povećanje konkurentnosti i povećanje jednakosti oblasti koje zahtijevaju jake institucije i politike i dodao da Plan rasta daje zemljama regiona snažan alat za implementaciju reformi na njihovom evropskom putu, koji će im obezbijediti povezanost, podršku reformama i finansijsku podršku u vidu grantova i zajmova.

U nastavku konferencije, generalni direktor za susjedstvo i politiku proširenja u istoimenom Direktoratu Evropske komisije Gert Jan Koopman predstavio je Plan rasta za Zapadni Balkan. Koopman je istakao da je sastanak ministara finansija i evropskih poslova ZB polazna tačka u konkretnoj realizaciji reformskih agendi koje države treba ubrzanim tempom da pripreme do kraja godine i da već u narednoj godini imaju pristup sredstvima iz fondova.

Ministar finansija Crne Gore Novica Vuković, govoreći o ekonomskoj politici Crne Gore u narednom periodu, poručio je da će Vlada Crne Gore racionalnim upravljanjem javnim finansijama stvoriti dodatni fiskalni prostor za sprovođenje razvojnih politika i inicijativa koje će doprinijeti dugoročnom ekonomskom rastu. Naglasio je da će u dijelu poreske politike akcenat biti na sveobuhvatnoj reformi poreskog sistema, u cilju proširenja poreske baze, čime će se stvoriti dodatni uslovi za generisanje novih izvora prihoda, kroz dalje smanjenje poreskog opterećenja, usklađivanje akcizne politike, reformu poreske i carinske administracije, bolju strategiju smanjenja poreskog duga, postepeno ukidanje poreskih rashoda koji su u suprotnosti sa EU legislativom, uz jačanje borbe protiv sive ekonomije i poreske nediscipline i selektivnosti.

Ministar Vuković je, takođe, istakao da energetika predstavlja veliku razvojnu šansu Crne Gore, te je s tim u vezi Vlada definisala dva pravca djelovanja. Prvi se odnosi na strateško planiranje u ovoj oblasti, a drugi na kratkoročno planiranje i nadogradnju postojeće energetske infrastrukture.

Informisao je da je jedan od ključnih dokumenata, u kontekstu Reformske agende, na čijoj će dinamici raditi Vlada Crne Gore, Program ekonomskih reformi. Na toj liniji, ministar Vuković je naveo da će se strukturne reforme odnositi na: unaprjeđenje poslovnog ambijenta i jačanje mehanizama za suzbijanje neformalne ekonomije, reformu kompanija u većinskom državnom vlasništvu, inovacije u funkciji energetske efikasnosti u industriji, digitalizaciju i sajber bezbjednost uz jačanje infrastrukture za veći pristup internetu, unaprjeđenje okvira za veću participaciju mladih na tržištu rada, kao i na unaprjeđenju sistema socijalne i dječije zaštite.

Tokom diskusija ministri iz regiona su se saglasili da države moraju da pripreme reformske agende zasnovane na programima ekonomskih reformi, koji će biti zajedno definisani sa EK. Takođe, konstatovano je da je, iako je Plan rasta veoma ambiciozan, potrebno pripremiti realne i izvodljive reformske agende, a ne listu želja.

Ekonomski indikatori su već postavljeni u izvještajima o napretku za svaku zemlju pojedinačno i ono što će biti prioritet u narednom periodu jeste veća produktivnost, odnosno udvostručenje rasta po glavi stanovnika, što se može postići međusobnim integrisanjem u zajedničko unutrašnje tržište EU. Ministri su poslali zajedničku poruku da Plan rasta nije samo finansijski, premda se najviše izražava ekonomskim pokazateljima, već i politički plan, jer šalje jasnu poruku da je proces proširenja i dalje živ i služi kao alat za ubrzanje integracionog puta ZB u EU.

Na kraju konferencije, potpredsjednik i ministar Đeljošaj, ministarka Gorčević i ministar Vuković imali su bilateralni susret sa albanskim ministrom finansija i privrede Ervinom Meteom i ministarkom za državnu upravu i glavnim pregovaračem sa EU, Majlindom Dukom, na kojem je konstatovano da su odnosi između dvije države odlični i da se i Crna Gora i Albanija nalaze u istom geopolitičkom kursu, kao i da teže što skorijem članstvu u EU.